

Escrit d'en Joanot Colom dirigit als Jurats de Mallorca a 12 d'octubre de 1521

JOSEP BARCELÓ ADROVER
CÈSAR MURILLO RADEMACHER

Introducció, notes i transcripció

La transcripció del document presentat¹ forma part de un conjunt més ample de documentació, no massa nombrosa, que es troba depositat a l'Arxiu Diocesà de Mallorca² i, que fa referència de manera directa o indirecta, al moviment revolucionari conegut com a *Germania*. El nostre escrit, signat, entre d'altres, per en Joanot Colom posseeix, sens cap dubte, un valor històric excepcional.

I. Introducció

El 3 de juny de 1523 finalitzava, amb l'execució d'en Joanot Colom³, un dels episodis més sagnants de la Història de Mallorca: la *Germania*. La mateixa sentència revela la naturalesa dels fets que s'iniciaren dos anys abans, el 7 de febrer de 1521 :

«...sentencia i declara que lo dit Joanot Colom sia aportat per los llochs acostumats de la present ciutat de Mallorca en un carro , sobre lo qual sia atenallat , sia degollat per lo coll davant la porta Pintada⁴, escorterat i los corters sian posats á certs pilars fahedors, los quals perpetuament se han de anomenar los pilars de Colom, é lo cap de aquell ab una llanterna de ferro sia penjat a la porta Pintada , disminuintlo á ell y á la sua progenie fins á la quarta generació, fahentlos inhabils per qual sevol ofici y honors, y las casas de ell sian derrocades é sembrades de sal é sos bens confiscats á la Regia Cort»⁵.

¹ ADM, MSL/A83

² Cfr. ADM, MSL/ a 83; MSL/ a 25; MSL/ a 41; III/63/1; III/133/1; III/161/1; MSL/287; MSL/290; MSL/299.

³ Joanot Colom (+1523) fou un dels principals dirigents del sector més radical de la germania a Mallorca. Boneter d'ofici, casat, vivia a Palma davant l'església de S. Nicolau Vell. En 1521 fou un dels 7 menestrals empresonats pel lloctinent Miguel de Gurrea acusat de conspirador. Alliberat per la força, fou elegit representant dels boneters en una elecció que els gremis organitzaren al convent de S. Francesc a Palma. El 15 de febrer partí a València amb 3 síndies més per conèixer l'organització de la germania valenciana i també amb intenció d'anar a la cort. Propugnador amb el cirurgià inquer Pau Cassanoves de l'aplicació de la sentència arbitral de Ferran el Catòlic (1512) favorable als forans respecte al sistema tributari de l'illa. Controlà les eleccions dels jurats i consellers, elegí batlles de la part forana (que eren normalment designats pel rei) i els càrrecs de l'organització agermanada. El gener de 1522 es produí un intent contrarevolucionari de matar-lo, el que reafirmà més la seva autoritat. Alliberà els esclaus amb una política d'afranquiment. Propugnà l'ocupació armada d'Aleúdia que no acceptà els principis agermanats. Al desembre de 1522 Ciutat de Mallorca es assetjada per les tropes reials capitulant el 7 de març de 1523. Pres i tancat al castell de Bellver fou executat el 3 de juny.

⁴ Cfr. JOSEP MASCARÓ PASARIUS, *Corpus de toponímia de Mallorca*, III, Palma de Mallorca, 1965, 191

⁵ ÀLVARO CAMPANER Y FUERTES, *Cronicón Mayoricense*, Palma de Mallorca, 1984, 296.

El 7 de Febrer de 1521 els gremis de Mallorca, comandats per en Joan Crespi⁶ s'aixecaren contra l'autoritat dels cavallers i la d'aquells que havien contribuït al estat de prostració econòmica, social i política en què es trobava l'illa ; aixecament que se manifestarà en el desig de canviar el sistema de pagament dels impostos que impedia el progrés del conjunt de la societat. El trencament social es veurà reflectit en la creació de les dues faccions en litigi : els *agermanats* i els *mascarats*.⁷ Els fets es succeïren amb gran rapidesa: El 8 de febrer s'acordà donà a Crespi el títol de *Instador del benefici comú*; El 16 de març els agermanats demanaren la destitució del Virrei Gurrea⁸ que partí cap a Eivissa deixant com a substituït a Pere de Paes ; Joanot Colom i Rafel Ripoll en nom de la Germania entraren en contacte amb els agermanats de València⁹; Pere de Paes es refugià al castell de Bellver amb nombrosos cavallers, foren assetjats i morts el 29 de juliol de 1521; el 16 de octubre de 1521 fou degollat pels propis agermanats en Joan Crespi essent elegit com a Instador Joanot Colom; nombrosos cavallers es refugiaren a Alcúdia que serà assetjada pels agermanats el 12 de novembre de 1521; una esquadra comandada per en Juan de Velasco, acompanyat pel virrei Gurrea arribarà a les costes d'Alcúdia obligant als agermanats a refugiar-se a Ciutat que serà assetjada i capitulà el 7 de març de 1523; els principals caps de la rebel·lió seran executats. En Joanot Colom morirà el 3 de juny de 1523.

El nostre document s'ha de situar, per tant, en els primers mesos del conflicte. Amb data de 12 de octubre, quatre dies després fou degollat Joan Crespi en mans del seu mateix partidari, Francesc Colom, germà d'en Joanot que fou elegit Instador iniciant-se una nova fase de radicalització en el bàndol agermanat.

II. Criteris de la transcripció

El document transcrit, datat el 12 d'Octubre de 1521, està compost de dos folis, un clàssic paper de tina tallat pel mig, (fol 1-1v i 2-2v), amb unes mides de 315 x 215 mms. i numerats CCCIII i CCCIIII. Aquest ve signat per Mn. Jordi Moranta, Joanot Colom i

⁶ Joan Crespi (+1521) fou dirigent del moviment agermanat a la seva primera fase. Pareire d'ofici i síndic del seu gremi. A partir del 1520 fou el capdavanter de la conspiració dels menestrals. Es feren reunions secretes a ca seva (aquesta afirmació és discutida per altres autors. Cfr. *BSAL*, III-IX) per preparar l'aixecament contra l'oligarquia urbana. Elegit capità major el 8 de febrer el seu títol de capità fou canviat pel d'*Instador*. Es posà en contacte amb Guillem Sorolla, dirigent de la germania valenciana per demanar-li consell sobre com prosseguir la lluita. Gaudí del màxim poder entre els mesos de març i setembre de 1521 durant els quals organitzà la tretzena (un consell que complia les funcions d'assessorament). Estengué l'organització agermanada a tot Mallorca i deposà al lloctinent Gurrea el 16 de Març de 1521. En no fer cas a la carta del rei Carles I que ordenava obediència al deposit Gurrea, es col·locà al marge de la legalitat. El setembre de 1521, celebrat un consell general al claustre de S. Francesc, triomfà la facció més radical encapçalada per Joanot Colom. Crespi fou empresonat i mort a la presó.

⁷ Per agermanats entendrem a aquells que després d'un encès discurs pronunciat pel pareire Joan Crespi a la sala del seu gremi, exhortant a l'agermanament s'uniren per formar una aliança per canviar un sistema fiscal que consideraven injust. Els principals caps de la revolta seran el mateix Joan Crespi, pareire: Joanot Colom, boneter; Rafel Ripoll, capeller; Pedro Bagur, sabater; Pasqual Rosselló, boneter i Guillem Vich, espaser. Els mascarats, contraris al bàndol agermanat foren anomenats així perquè els portals de les seves cases es varen senyalar amb una marca negra.

⁸ Miguel de Gurrea i Cerdán, baró de Gurrea, fou el lloctinent general del Regne de Mallorca (1512-1525). Participà a l'expedició mallorquina de socors a la plaça nord-africana de Bugia. Fiu empresonar set menestrals el 6 de febrer de 1521 el que precipità els esdeveniments esclatant una revolta per alliberar els captius. Destituït pels sublevats el març de 1521 es refugià a Eivissa des d'on envià informes al rei Carles i preparà l'exèrcit que havia de sufocar les germanies. L'octubre de 1522 desembarcà a Alcúdia des d'on inicià la seva política de reducció de les viles de la part forana. El desembre de 1522 assetjà Palma que es rendí el març de 1522 iniciant-se una rigorosa repressió contra els sublevats.

⁹ La germania mallorquina va tenir molts aspectes comuns amb la germania valenciana. Foren moviments de protesta contra el sistema socioeconòmic vigent i constituïu un aixecament de les classes mercantils i pageses enfrontades al encara règim feudal pel que es trobaven oprimides.

Pau Casasnoves. El text es troba escrit en escriptura humanística cursiva la qual no suposa un canvi brusc respecte a la gòtica sinó més bé una evolució lenta sota l'influx de la humanística llibresca.

Es tracta d'una escriptura ràpida, molt lligada, amb traç agitat a manera de bandera en les astes superiors de les lletres. Les més característiques són, tal volta, la d recta; la a tancada; la g amb una baixada que recorda un signe d'interrogació invertit i la s llarga que descendeix de manera pronunciada.

Per a la transcripció hem seguit escrupolosament el text original sovint incorrecte, respectant les distintes grafies d'una paraula que freqüentment hem trobat al document. No hem accentuat les paraules, ni usat la coma, l'apòstrof ni el guió emprats en el llenguatge actual.

Quant a les abreviatures que apareixen hem optat per desenvolupar-les així com hem numerat cada una de les línies a fi de facilitar la lectura al possible lector o investigador. També hem enriquit el text amb distintes notes a peu de pàgina que pensam poden ajudar a la comprensió del document.

III. Contingut del document

En Joanot Colom juntament amb en Pau Casasnovas i Jordi Moranta es dirigeixen als jurats de la Universitat per tal de que sia executada la sentència dictada pel rei Ferran i promulgada a Burgos l'any 1512 sobre la qüestió de les contribucions dels ciutadans i part forana. Es demana sien elegides nou persones per dur a terme la consecució de l'aplicació de la sentència abans anomenada.

IV. Transcripció documental

Fol. 1

[1] Noverint universi quod anno a Nat. Dmni. Millesimo quingentesimo vicesimo primo

[2] die vero sabbati decima secunda mensis octobris existentibus magnificis Joannoto

[3] de Puigdorfila Guillermo Desmas et Raffaele Arnau tribus et magnificis juratis¹⁰

[4] Universitatis Civitatis et Regni Maioricarum¹¹ cum ex aliis tribus unus scilicet magnificus Georgius

[5] Arquer sic infirmus et alii duo .f. Magn. Jacobus Marti et Michael Shunyer¹² non

[6] fuerunt reperti licet fuerunt con diligencia perquisiti in aula in

¹⁰ Jaume I a la ciutat de València instituí per un reial privilegi datat el 7 de Juliol de 1249 la representació municipal formada per sis jurats amb atribucions de magistrats. Els jurats representaven a la Ciutat i a l'Illa sobre la que tenien plenes competències en aspectes econòmics, i fiscals. A la vegada eren competents en la governació i administració dels assumptes comunitaris com les obres públiques, instal·lacions defensives, tràfic mercantil...etc...etc. Els jurats se servien de un determinat nombre de consellers i dels representats de la part forana (síndics i consellers) constituint el Gran i General Consell. El jurat en cap per privilegi municipal de 1299 havia de pertànyer al estament militar.

¹¹ La Universitas Maioricensis o Estudi General fou oberta a petició dels jurats pel rei Ferran l'any 1483 amb la intenció que fossin ensenyades totes les arts i oficis a semblança de l'Estudi General existent a Lleida. Posteriorment fou ampliat amb les càtedres de filosofia i teologia lul·liana, escotista i tomista, Sagrada Escripura, teologia moral, canons, lleis, anatomia, fisiologia, patologia i cirurgia. Fou extingida per Real Ordre de 1829.

¹² Joanot de Puigdorfila, Guillem Desmàs, Jaume Martí, Miquel Sunyer, Jordi Arquer i Rafel Arnau foren jurats de la C. i R. de Mallorca l'any 1521. Cfr. ÀLVARO CAMPANER Y FUERTES, *Cronicón Mayoricense*, Palma de Mallorca, 1984, 285.

- [7] ferrari domus iurari Universitatis predicte. Comparuit discretus Hieronimus
 [8] Ferrer not. Publ. Maioricarum et syndicus infrascriptus unacum infrascriptus
 honore Joan
 [9] noto Colom Georgio Moranta Paolo Casanoves et aliis pluribus de populo (ngus)
 [10] honore iustatotre et obtulit seu pertavint legique et intimari requisivit et fecit
 [11] suus magnificus (inpnoram) magnifici Berengarii Sbert legum doctoris
 locumtenentis
 [12] magnifici regentis supplicationem tenoris sequentis
 [13] Señors molt magnifics
 [14] y de molta providencia
 [15] No ignoren Vostres Magnificis ne ignorar poden. Com per lo Serenissim i
 Catolich don Ferrando
 [16] de immortal memoria Rey Nostre Señor com a fidelissimo y crestianissimo
 [17] la nos beneventuradement regnant zelant lo be utilitat y repos dels pobles
 [18] seus del seu regne de Mallorques mirant y considerant gran temps havia
 [19] sus de lx anys que la Ciutat y la part forana tenien un plet immortal
 [20] sobre la questio dels dos y terç y dels carrechs universals debadits Ciutat
 [21] y part forana en lo qual plet y questio se havian causades moltes e innu
 [22] merables despeses y de quiscum dia se causaven en gran destructio y total
 [23] perdicio de la part forana y de la dita Ciutat de que sa Catolica y real Magestat
 girant
 [24] los ulls de la sua elementia bondat y acostumada iusticia y per que nehu a la
 [25] indemnitat dels vassalls de Sa Alteza y pobles del seu Regne de Mallorques
 volgue
 [26] sa Magestat ab degut effecte per quiri e volgue entendre les dites controversies
 [27] e questions de la dita Ciutat y part forana per que sobre aquelles posgues fer
 [28] debita y oportuna previsio per la qual lo seu Regne fos posat ab perpetual
 [29] tranquillitat y repos de hon la dits Ciutat y part forana desitjant
 [30] per lo semblant lo repos y liberatio de la captivitat en la qual staven
 [31] posat y stam y atenyer lo fi de la present causa saludable tractaren e en ma
 [32] y poder de sa Catolicha Magestat posaren les dites differendies controversies e
 questions
 [33] com arbitre arbitrador e amicable composador Rey y Señor ço es per la part de
 la

Fol. Iv

- [34] Ciutat lo magnifici misser Joanot Gual cavaller y doctor en quiscun dret per
 part
 [35] de la dita Ciutat plen poder haven de aquella segons consta de la sua potestat
 [36] ab instrument fet y fermat en la presente Ciutat de Mallorques sots a VII del
 mes
 [37] de juliol del any MDXI clos y segellat per lo discret en Joan Crespi notari
 [38] publich de Mallorques y lo dit any regint la scrivania de la Governatio y
 [39] foren elegits per la part forana los honorables mestres Pau Casanoves cirurgia
 [40] y Anzebit Sanctandreu lavors sindichs dels dits part forana de la
 [41] qual potestat de aquells consta per instrument rebut per lo discret en
 [42] Guillem Girard notari de Mallorques feta VIII del mes de agosto del matex
 [43] any Mil DXI los quals dits missers Gual y sindichs en los dits
 [44] noms compromateren y en ma y poder de sa Catolicha y Rey al Magestat
 posaren
 [45] les dites diferencias de la dita Ciutat y part forana y compromateren

[46] com a Rey y Señor arbitre arbitrador amicable compositor de
 [47] voluntat de les dues parts de totes des dites controversies
 [48] plets y questions promatent star a la dita sentència per (stima) per sa Real

Magestat dona-

[49] dora sots pena de deu mil florins¹³ de or segons de les dites coses consta
 [50] ab instrument de compromís rebut per part del honorable sindies de la dita
 [51] Universitat entrevenint hi lo magnific Mossen Miguel de Velesques Climent
 [52] prothonotari¹⁴ del Rey Nostre Señor y per part del Sindich de la part forana
 [53] lo magnifich mossen Ruiz de Calcena secretari y del consell del Rey nostre
 [54] Señor fet en la Ciutat de Burgos a VII del mes de janer proppessat
 [55] de que hoyda sa Magestat a ple les dites parts una y moltes vegades sobre les
 [56] dites differenties controvercies y questions de la dita Ciutat y part forana
 [57] y sobre aquelles molt mirat y diligentment pensat com sa Catolicha e Real

Magestat

[58] acustumave de fer ab les coses de iusticia per esser Rey iust y sens nenguna
 [59] manera de passio (suia) com a Rey y Señor arbitre y amicable compositor
 [60] ha declarat ab sa iustissima Sentencia dada y promulgada sots dilluns a VIII
 [61] de febrer del any de nostra Salut MDXII en la Ciutat de Burgos que nos
 [62] fassen parts algunes per los Ciutedans y part forana de de dos y terç sino
 [63] que cessant la dita contribucio de tere de qui avant quis(cu)n pars e sia tingut
 [64] pagar e contribuir iuxto son patrimoni que te a hon savulla lo tinga
 [65] y aquest carrees de contribuir y pagar sia agut de qui avant per carrees
 [66] Real y no personal ni mixte. E per que la stimacio dels bens se fasse
 [67] sens frau algu ab tota ygualtat ab la present declara deures perpetualment
 [68] servir la forma segons en la dita sentència es contingut com are de present
 [69] en aquella hoyren y entre les altres coses contengudes en la dita iustissima
 [70] arbitral y reyal sentència vol mana y declara sa Magestat per execucio de

aquella se

[71] fassa stimatio de tots los bens immobles en tot lo regne per la qual stimacio
 [72] fehedora sien elegides nou persones ço es sis en la Ciutat y tres per la part
 [73] forana e com la dita sentència sia ja en execucio aportada per los honorables

mestres Pau

[74] Casanoves y Anzebit Santandreu levors sindichs de la dita part

Fol. 2

[75] forana per manamet de sa Real iuxta forma dels executorials de
 [76] aquella ultimadament fets en la Ciutat del agravis a XXII del mes de setembre
 [77] del any de nostra salut MDXII y per forma de aquella es stada feta dita
 [78] electio de les dites nou persones per Vostres Magnificis en lo alt e sencial

consell

[79] eo es de les sis persones per la Ciutat y los tres elegits per la part forana ab lo

consell

[80] del Sindicat les quals dites nou persones en la dita forma elegides com vol
 [81] y dispon la dita real y arbitral sentència aquelles juraren en ma y poder de

¹³ El florí d'or fou creat el 1346 per Pere IV. Aquest el creà en unitat àuria de la corona i tenia un valor equivalent a 11 sous de Barcelona, 15 de Mallorca i 8 d'Aragó. S'encunyaren a Mallorca a partir del regnat de Juan I (1387-96).

¹⁴ El protonotari era el primer i principal dels notaris i el seu cap. També era l'encarregat de despatxar amb el monarca i validar els seus despatxos, cèdules i privilegis. A la Corona d'Aragó formava part del Consell Suprem.

[82] don Miguel de Gurrea Lanas Lochtinent¹⁵ General del present Regne de Mallorques y en poder

[83] del Molt Reverend Vicari General y profficial del Señor bisbe de Maollorques. Per causa

[84] de la excomunicacio en dita sentencia contenguda e per quant per els signat lo (ofici)

[85] dels dits honorables mestres Pau Casanoves e Ensebit Sanctandreu levors sindics

[86] de la dita part forana los quals ab effecte e summa diligencia procuraven

[87] y demenaven la execucio de la dita sentencia la qual ab bona diligencia e industria

[88] e perill de llurs vides y ab grans treballs obtingueran aquells per els signat

[89] lo lur dit ofici de sindichs volgan mes percebir a lur desijat fi

[90] que la dita sentencia sortis son degut effecte per la absencia dels quals ja mes

[91] se es feta execucio de aquella y asso serien per quant nos troba nengu qui

[92] desig lo be e utilitat del Regne y poble ans aquell totalment se berihen

[93] com fahia lo draes de la Ciutat de libia qui ab lo ele exorbia los pobles

[94] los quals desitjants matar lo dit draes se son volguts y volen acostarse

[95] al Cavaller Sant Jordi al qual los defensa de aquell lo qual es lo

[96] glorios Rey don Ferrando de immemorial memoria e pus ver la

[97] la sua Sancta Sen(yoria). Pertant recordats los miserables de pobles capturats

[98] per mals homens del matex Regne los quals stan sperant los trossos

[99] de la carn del miserable de poble ço es stant al padris de la almudayna

[100] y al banch de corts sperant les LXXX £ y les M £¹⁶ a tant de tal mes en

[101] carregades Deu sap com, volent percibir a la lur indemnitat y guardar

[102] los ossos volen inseguir a degut e fferse portar la dita Real y arbitral

[103] sentencia feta donx e promulgada de voluntat de les parts, y aquella

[104] executar requerint a Vostres Magnifichs que per ninguna via directe

[105] ne indirecte no vullan impedir la execucio de aquella ne per mestres sia per

[106] algú impedida aut al alterada sots les penes en la dita real y arbitral

[107] setencia contengudes les quals los dits elets ço es lo honorable en Joanot

Colom

[108] altres dels dits elets o Sindich del dit poble entenem fes instancia y

[109] denunciar a Sa Magestat les execute si lo contrari de dita setencia sera fet

[110] en tot o en part de aquelles per Vostres Magnificis a interesades persones per aquells

[111] e per quant es dat plen poder als honor Mossen Jordi Moranta y mestre

[112] Pau Casanoves per lo poble de la Ciutat y de totes les viles de la part

[113] forana de demenar y poder demenar la execucio de la dita Real y arbitral

Fol. 2v

[114] sentencia volen per lo poder a ells dat com dessus es dit Considerat que en la

[115] dita arbrital Sentencia Sa Magestat vol y mana que no y haia drets personals

[116] ne mixtes que totaliter sien levats e extints los drets seguent eo es

[117] la moltipge¹⁷ lo quint¹⁸ del vi, la sisa¹⁹ de les carns e lo sagell de les

¹⁵ A Mallorca el lloctinent era qui ostentava la representació reial en absència del rei. Rebia les diverses apel·lacions i era l'encarregat de resoldre els assumptes plantejats pels oficials del regne. No posseïa facultats judicials essent el representant directe dels interessos patrimonials de la Corona. El càrrec tenia més bé un caràcter militar i governatiu.

¹⁶ Moneda que equivalia a 20 sous o 240 diners.

[118] robes²⁰ y dret de la gabella de la sal²¹ los quals dits drets son dits
 [119] personals e per ço no poden star iuxta forma de la Real e arbitral
 [120] sentència la qual vol y mana com dites sien extints y
 [121] totalment abolits. E per dar conclusio a la dita Real e arbitral
 [122] sentència volem se fassa electio de les tres persones que falten en la dita
 [123] Ciutat perque se pusque fer la extimacio dels bens de la dita
 [124] Ciutat e part forana per forma y manera que lo tall conegue
 [125] perque sia satisfet als vertedes creditors qui be e degudement
 [126] pendran lurs censals perque iusticia y gualment sia administrada
 [127] entre los pobledors de la present Ciutat y part forana com la intencio
 [128] del captivat poble no sia sino demenar iusticia y liberarsase
 [129] del gravos pes que te. E si per Vostres Magnificchs sera recusat fer
 [130] la electio de les dites tres persones, o differir aquella convindra aquelles
 [131] elegir an el dit poble per donar compliment a la dita sentència y complir
 [132] los manaments de Sa Real Magestat lo que volrian molt fonsar
 [133] lo que sera forsat recusant ses magnificchs fer ho demanant y
 [134] requerint a Vostres Magnificcis per lo notari present que de les dites coses per

lo

[135] honorable mossen Joanot Colom altres dels elets del dit poble e los honors
 [136] mossen Jordi Moranta e Pau Casanoves ensemps ab lo Sindics e
 [137] procurador del dit poble eus los donat copia y traslat de les presents
 [138] ensemps ab la resposta per Vostres Magnificcis fehedora. Quets (signat) Jordi

Moranta

[139] Joanot Colom (i) Pau Casanoves.

[140] Quaquidem supplicationem pre(sen)tata et dictis magnificis tribus iuratis
 [141] lecta et intimata statim illius teriore audito de consilio magnifici
 [142] locus(tenentibus) Mag. Regens c(ausas) Berengarii Sbert in legem doctoris
 cum non (reprovantur)
 [143] advocati (fecerunt) responsionem seguentis

[144] Los dits magnifics iurats ab consell del Mag. Loctinent de Regent
 [145] responen a la dita supplicacio dien que son contents e apparallats
 [146] que la sentència reyal sia executada en tot e per tot axi com per sa
 [147] Real Magestat es manat.

¹⁷ Moltija: impost fix anual que havia de pagar cada persona segons la classe de pa que menjava (de farina de blat: 9 diners per quartera; de mestall, ordi, mill, panís, dacsá, o qualsevol classe de llegum: 7 diners, també per quartera). Els infants de 5 fins a 10 anys en pagaven la meitat .

¹⁸ Impost aplicat a la quinta part sobre certs productes i beneficis, en aquest cas sobre el vi que era comprat per consum propi.

¹⁹ Tribut pagat sobre el consum i que era abonat pel venedor que el carregava sobre el preu. La sisa de les carns era un impost de 7 diners per lliura (=36 unces) de carn a pagar pel comprador a excepció de la carn de cabra que era de 4 diners.

²⁰ El preu sobre robes era pagat per les teles que entraven a l'illa a raó de 2 diners per lliura.

²¹ La gabella de la sal era un impost sobre aquesta creat el 1425, en règim de monopoli, a raó de 1 sou per almud (mesura de capacitat per als àrids que equivalia a 1,96 litres). Totes les famílies estaven obligades a comprar en el decurs de l'any i al preu senyalat la quantitat de sal que els corresponia.

Resumen

Joanot Colom, juntamente con Pau Casasnovas y Jordi Moranta se dirigen a los Jurados de la Universidad de la Ciudad de Mallorca con el fin de que sea ejecutada la sentencia dictada por el rey Fernando y promulgada en Burgos en el año 1512 sobre la cuestión de las contribuciones de los habitantes de la Ciudad y los pobladores de la parte foránea.

Asimismo solicitan sean elegidas nueve personas para llevar a término la consecución de la aplicación de dicha sentencia.

Abstract

Joanot Colom, Pau Casasnovas and Jordi Moranta sent a letter to the Mallorca's University jurats, with the purpose of that the sentence dictated by Fernando King promulgated in Burgos in the year 1512 under the question of the contributions of the habitants of the City and the residents of the foreign part for their executed.

Also they request nine persons chooses to take to term the attainment of the application of this sentence